

DECIZIE

01 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Sveatoslav Moldovan, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Mihai Postovan,
în cauza civilă la cererea introductivă a Direcției Administrare Fiscală Centru a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de Societatea cu răspundere limitată „Retfel-Grup”,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, prin care a fost admisă cererea lichidatorului Societății cu răspundere limitată „Retfel-Grup” în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Balan cu privire la încasarea remunerației,

c o n s t a t ă

La data de 12 iunie 2015, Direcția Administrare Fiscală Centru a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Retfel-Grup” din motivul incapacității de plată a datoriilor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2015, a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de către Direcția administrare fiscală Centru a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău, privind intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Retfel-Grup”, în scopul prevenirii modificării bunurilor debitorului au fost aplicate măsurile de asigurare corespunzătoare, în calitate de administrator provizoriu a fost desemnat Vladimir Balan.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2015, a fost admisă cererea introductivă depusă de Direcția administrare fiscală Centru a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău, constatată insolabilitatea debitorului SRL „Retfel-Grup” și dispusă inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea debitorului, cu desemnarea lui Vladimir Balan în calitate de lichidator.

La data de 08 august 2016, lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, Vladimir Balan, a depus cerere cu privire la încasarea în mod solidar din contul organelor de conducere ale debitorului SRL „Retfel-Grup”, remunerația sa pentru activitatea desfășurată în calitate de lichidator în sumă de 125 400 lei și a cheltuielilor suportate în calitate de lichidator, în sumă de 1 729,6 lei.

În motivarea cererii, lichidatorul Vladimir Balan a invocat că prin hotărârea adunării creditorilor SRL „Retfel-Grup” din data de 08 februarie 2016, reflectată în procesul-verbal nr.1, i-a fost stabilită o remunerație fixă pentru activitatea desfășurată în sumă de 11 400 lei lunar, din momentul desemnării în funcția de lichidator și o remunerație de succes în mărime de 3% din creanțele achitate.

Menționează că, de la data intentării procedurii de faliment simplificat și desemnării sale în calitate de lichidator 08 septembrie 2015 și până la data de 08 august 2016, onorariul fix constituie suma de 125 400 lei.

Sușține că, conform hotărârii adunării creditorilor din 08 februarie 2016 au fost aprobate și cheltuielile suportate de lichidator în sumă de 1 729,6 lei, legate de publicarea hotărârii de intentare a procesului de faliment simplificat în Monitorul Oficial al RM, corespondența poștală și cheltuieli de cancelarie.

Indică că, reieșind din prevederile art.70 alin.(13) al Legii insolvenței, în cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvență, procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum încasarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar în obligația organelor de conducere ale debitorului consemnate la art. 247 al Legii insolvenței.

Declară lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, Vladimir Balan, că potrivit informației ÎS „Camera Înregistrării de Stat” membri ai organelor de conducere ale debitorului SRL „Retfel-Grup” sunt Mihail Postovan, administrator, Irina David, fondator cu 60% din capitalul social și Valentina Lefter, fondator cu 40% din capitalul social.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, a fost admisă cererea lichidatorului SRL „Retfel-Grup”, în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Balan, și trecută în obligația solidară a administratorului și asociaților SRL „Retfel-Grup”, Mihail Postovan, Irina David și Valentina Lefter achitarea onorariului fix a lichidatorului SRL „Retfel-Grup”, Vladimir Balan, în sumă de 125 400 lei și a cheltuielilor suportate de lichidator în sumă de 1729,6 lei. A fost încasat în mod solidar din contul lui Mihail Postovan, Irinei David și Valentinei Lefter în beneficiul lichidatorului Vladimir Balan suma de 125 400 lei cu titlu de onorariul fix și suma de 1729,6 lei cu titlu de cheltuieli avansate.

La data de 21 decembrie 2016, în termenul prevăzut de lege, Mihail Postovan a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate în partea ce ține de stabilirea onorariului fix lichidatorului Vladimir Balan cu remiterea pricinii în această parte spre rejudecare.

În susținerea recursului, Mihail Postovan a indicat că quantumul onorariului fix stabilit lichidatorului prin hotărârea adunării creditorilor SRL „Retfel-Grup” din 08 februarie 2016 este unul exagerat, deoarece onorariul urma a fi stabilit de adunarea creditorilor reieșind din timpul mediu efectiv lucrat în calitate de lichidator al SRL „Retfel-Grup” în corespundere cu prevederile art.155 alin.(1) Codul muncii și art.26 alin.(1) din Legea salarizării nr. 847 din 14 februarie 2002, având în vedere că ÎI „Vladimir Balan” are în gestiune mai mult de 14 întreprinderi aflate în procedură de insolvență. Astfel că, lichidatorul Vladimir Balan nu desfășura activitatea managerială a debitorului SRL „Retfel-Grup” pe durata a 8 ore de muncă pe parcursul a 5 zile lucrătoare pentru a atinge programul complet de lucru pentru care este stabilit quantumul salariului minim, fapt care denotă și din raportul de lichidare prezentat .

La data de 31 ianuarie 2017, în adresa intimatului lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Balan a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Mihail Postovan, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Prin referința depusă la data de 15 februarie 2017, lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Balan a solicitat respingerea cererii de recurs și menținerea încheierii instanței de fond ca fiind legală și întemeiată.

Susține că, activitatea lichidatorului reprezintă o activitate cu regim de muncă nenormat, iar volumul de muncă prestat de lichidator nu este determinat reieșind din numărul de ore punctate la întreprindere. La fel regimul de lucru al lichidatorului nu se limitează la intervalul dintre ora 08:00 - 17:00 și un regim de muncă de 5 zile.

Afirmă că, neprezentarea de către administratorul SRL „Retfel-Grup” a documentelor contabile a societății a sporit complexitatea procedurii, precum și a impus necesitatea acumulării informației relevante procesului din alte surse indirecte, fapt ce prelungit perioada procedurii și respectiv cheltuielile procesului.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art.8 alin.(3) din Legea insolvenței, nr.149 din 29.06.2012, recursul se examinează în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, într-un complet de 3 judecători, fără participarea părților, în baza dosarului și a materialelor anexate la recurs.

Studiind materialele dosarului, verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate în raport cu criticile formulate în cererea de recurs, în coroborare cu normele de drept material și procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii primei instanțe în partea admiterii cererii cu privire la încasarea remunerației lichidatorului și restituirea pricinii în această parte spre rejudecare în prima instanță din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Din materialele cauzei rezultă că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2015, a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de către Direcția administrare fiscală Centru a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău, privind intentarea procesului de insolvență față de SRL „Retfel-Grup”, în calitate de administrator provizoriu a fost desemnat Vladimir Balan.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2015, a fost admisă cererea introductivă depusă de Direcția Administrare Fiscală Centru a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău, constatată insolvența debitorului SRL „Retfel-Grup” și dispusă inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea debitorului, cu desemnarea lui Vladimir Balan în calitate de lichidator.

La data de 08 august 2016, lichidatorul SRL „Retfel-Grup”, Vladimir Balan a depus cerere cu privire la încasarea în mod solidar din contul organelor de conducere ale debitorului SRL „Retfel-Grup” a remunerației pentru exercitarea funcției în calitate de lichidator în perioada 08 septembrie 2015 – 08 august 2016 în sumă de 125 400 lei și a cheltuielilor suportate în calitate de lichidator în sumă de 1 729,6 lei.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 06 decembrie 2016 a stabilit remunerația lichidatorului SRL „Retfel-Grup”, în procedura simplificată a falimentului, Vladimir Balan în mărime de 125 400 lei și a încasat în mod solidar din contul lui Mihai Postovan, Irinei David și Valentinei Lefter în beneficiul lichidatorului Vladimir Balan suma de 125 400 lei cu titlu remunerație și suma de 1729,6 lei cu titlu de cheltuieli avansate.

Judecând pricina în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea primei instanțe în partea admiterii cererii depuse de către lichidatorul Vladimir Balan cu privire la încasarea remunerației este prematură.

Conform art.70 alin.(1), (2), (3), (4), (7), (12) și (13) al Legii insolvenței, pentru îndeplinirea funcțiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remunerație și la compensarea cheltuielilor aferente.

Remunerația administratorului/lichidatorului se constituie din onorarii fixe și onorarii de succes sub formă procentuală și se achită în monedă națională, inclusiv în cazul în care remunerația se determină în funcție de creanțe/sume în valută străină.

Cuquantumul onorariului fix al administratorului/lichidatorului se stabilește de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest cuquantum nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcție al conducătorilor încadrați în unități care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare, înmulțit la cuquantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unitățile cu autonomie financiară.

Onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plătește lunar din patrimoniul debitorului.

Onorariul de succes sub formă procentuală se plătește din contul creditorilor, în funcție de volumul și de complexitatea administrării, în cuquantum de cel mult 5% din sumele distribuite creditorilor în urma valorificării masei debitoare și/sau suma creanțelor stinse prin compensare, cu transmiterea în natură în contul datoriei a bunurilor din masa debitoare. În cazul în care statul este creditor majoritar, onorariul de succes sub formă procentuală se stabilește în baza unei grile aprobate prin hotărâre de Guvern.

Cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile de publicare, notificare, convocare și comunicare a actelor de procedură efectuate de către administrator/lichidator vor fi suportate din patrimoniul debitorului.

În cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvență sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligația organelor de conducere ale debitorului consemnate la art.247. Încheierea judecătorească se emite cu citarea administratorului/lichidatorului, a membrilor organelor de conducere ale debitorului în a cărui obligație se cere trecerea acoperirii cheltuielilor masei debitoare, a președintelui comitetului creditorilor. Încheierea poate fi atacată cu recurs de persoanele vizate în ea. Neprezentarea părților citate legal nu împiedică examinarea cauzei.

Pornind de la prevederile normelor legale menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că la stabilirea mărimii remunerației lichidatorului, prima instanță urma să se conducă de volumul și complexitatea administrării.

Instanța de recurs constată că, la înaintarea cererii cu privire la încasarea remunerației, lichidatorul a solicitat suma de 125 400 lei, cu titlu de remunerare pentru activitatea desfășurată în calitate de lichidator al SRL „Retfel-Grup” în perioada 08 septembrie 2015 – 08 august 2016.

La fel, se mai constată că, prima instanța a admis integral cererea lichidatorului cu privire la încasarea remunerației în sumă de 125 400 lei, deși lichidatorul în susținerea solicitărilor sale nu a prezentat instanței de judecată careva probe, care ar confirma volumul și complexitatea administrării.

Prin urmare, instanța urma să stabilească care a fost implicarea nemijlocită a lichidatorului în perioada 08 septembrie 2015 – 08 august 2016, cum ar fi raporturi lunare ale lichidatorului Vladimir Balan, care ar justifica activitatea sa zi de zi, întru stabilirea remunerației pentru timpul efectiv lucrat.

Or, mărimea acestei remunerații urma a fi stabilită în funcție de volumul și complexitatea administrării, aspecte neglijate de instanța de insolabilitate.

Potrivit art. 70 alin. (5) al Legii insolabilității onorariul fix al administratorului/lichidatorului poate fi variabil, în limitele formulate la alin.(3). El poate descrește direct proporțional cu durata procesului după primul an de la emiterea hotărârii de intentare a procesului de insolabilitate și/sau poate fi mai mic în perioadele în care nu este necesară implicarea administratorului/lichidatorului.

Astfel, având în vedere faptul că Curtea de Apel Chișinău nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele pricinii, ce au importanță pentru aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural, instanța de recurs apreciază încheierea instanței de judecată ca fiind prematură.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră imposibilă corectarea erorii admise de către instanța de judecată în condițiile procedurii prevăzute de către legislația procesuală, motiv pentru care cauza urmează a fi restituită spre rejudecare.

La rejudecarea pricinii, instanța de insolabilitate urmează să țină cont de cele indicate, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile economice, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea primei instanței în partea admiterii cererii cu privire la încasarea remunerației lichidatorului și de a restitui pricina în această parte spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, iar în rest de a menține încheierea primei instanțe.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Mihai Postovan.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, în cauza civilă la cererea introductivă a Direcției Administrare Fiscală Centru a Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de Societatea cu răspundere limitată „Retfel-Grup” în partea admiterii cererii depuse de către lichidatorul Societății cu răspundere limitată „Retfel-Grup”, Vladimir Balan cu privire la încasarea remunerației lichidatorului, cu restituirea pricinii în această parte spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În rest încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii în partea menținerii încheierii judecătorești, iar în partea restituirii cauzei spre rejudecare, decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Mariana Pitic